

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וְגִבּוֹרְתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרְתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרְתֵינוּ,
וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,

ומשביע

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:
הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה - אחרי תחנון - מתחילין דרשו שבעמ' 178
(מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהֲבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֲלָמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַנְיָא וּבְזַמַּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעָלָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדַנְי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֻוְּן
 וּמַה-נִּנְאֵמַר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקַרְהּ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנַךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנּוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי-תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרֶתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יַסְדֶּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרֶתָם: אַתָּה רִצְצֶת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנַתְךָ בַּקֹּהֶל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלְךָ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלֶךָ: הַנִּשְׁמָה לְךָ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחֲמִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלַתְנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

אֲזַ טָרַם נִמְתַּחוּ נְבִלֵי שְׂכָבִים. בְּאַרְץ עַד לֹא רָבְקוּ
 רְגָבִים, גִּבְךָ יִשְׁבְּעָה דְבָרִים הָיוּ מְגֻבָּבִים. דַּת וְכַס
 וְרִטִּית בָּנִים שׁוֹבָבִים: הוֹד גִּן־עֲדָן וְעֵלֶק הַבְּהוּבִים.
 וּמְקוֹם כַּפָּרָה עַל־יְדֵי מַקְרִיבִים. זוֹהַר שֵׁם יִנּוֹן מְחוּלָּל
 מְחוּבִים. חֲבָרוּ אֶלְפִים קָדָם בְּרִיאַת יִשׁוּבִים: מְכוּסִים
 עַל רְקִיעַ בּוֹטִים כְּשִׁבִיבִים. יְעוּרִים וּמִשׁוֹרְשִׁים פָּנֵי
 יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כִּפְסָא הִיָּה מִנְחָ בְּרָקִיעַ בִּיצוּבִים.
 לְמוֹשֵׁב מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל־סְבִיבִים: מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת
 חֲקוּקָה בְּכַתְבִּים. נְתוּנָה עַל בְּרַכּוֹ בִּישְׁעֵשׂוּעַ אֲהָבִים.
 סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גִּן רְטוּבִים. עָרוּךְ עַל הַצָּפוֹן תּוֹפֵת
 שְׁלֵהָבִים: פָּנֵי הַמְּזֹרַח יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים.

צפון

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ איוב לח לח: ס) ראה
 פסחים נד, א: ע) ירמיה ג יד: פ) שמואל א ד ד: ז) ע"פ תהלים פט ח: ק) דברים לג ב:

צפון בתוכה מקדש אל בְּיִשׁוּבִים. קבוע בְּאֲמָצַע
 מִזְבַּח כַּפּוֹר חַיּוּבִים. רְבוּצָה עָלָיו אֲבָן שְׁתֵּיתִי הַטּוֹבִים:
 שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוֹק בְּמִכְתָּבִים. תּוֹאֵר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
 בְּתוֹוֵי גְלוּבִים. שְׁמָה בַּתְּנֹךְ לִפְנֵי מֵאֲשַׁנְבִים. לוֹוֵי
 תְּשׁוּבָה אֶרֶךְ לְנִדְרוּם וּכְאֲבִים: מְעַתְּדַת לְכַבּוּם צֵאִים
 וּלְהַלְבִישׁ מוֹטָבִים. הֶרֶק שֶׁמֶן עַל רֹאשׁ שְׁבִים. בְּכֵן
 אֲתֵאֲנֹו לָךְ עֲלָמִים וְשְׁבִים. רַחֵץ מִצַּחַן וְהַשְׁלֵךְ טָמוּם
 סְאֲבִים: בַּתְּפִלָּה יִקְדְּמוּךְ בָּנִים שׁוֹבְבִים. יוֹם יוֹם
 לְדַרְשֶׁךָ בְּפִיץ נִיבִים. יַחֲשַׁב אֲמַרְיֵנוּ בְּהַקְטֵר דְּמִים
 וַחֲזָרִים. צַפְצוּפְנוּ יִקְבַּל כַּפְסוּגֵי פָרִים וּכְשָׁבִים: חֲטָאֵינוּ
 הַצֵּלָל בְּקַרְקַע נְטִפֵי מְרוֹזְבִים. קָרְבְּנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲיִפַת
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנּוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנּוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנּוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנּוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מְלֶךְ
 אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקְדָּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר הַטְּאֵת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיָּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שִׁירְדַת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדְךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גְלוֹיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְחַסִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כִּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶךְ אַפִּים אֵתָהּ וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בַּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם,

כהודעת

תו"א (א) ראה יומא נג, ב: ב (ב) ראה רש"י שמות כח ל: ג) ירמיה ג כב (בשינוי): ד) שם יד:
 ה) ע"פ דניאל ט יח: ו) ע"פ תהלים יא ז: ז) ראה שמות לד ה: ח) שם ו: ט) שם לג יט:
 י) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לַעֲנֵנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל כְּנֶפֶיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנּוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אָדָּנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

דְּרִישׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהוּ בְּהִיזְתוֹ קְרוּב: שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה
 אֲרִיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִיִּיּוֹדַע יֵשׁוּב וְנַחֵם הָאֱלֹהִים
 וְשָׁב מִמְּחֻרֹן אָפּוֹ וְלֹא נֹאבֵד: מִי יוֹדַע יֵשׁוּב וְנַחֵם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 בְּרָכָה: וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאֵל־בְּגְדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֵל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בִּי־חַנּוּן
 וְרַחוּם הוּא אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנַחֵם עַל־הִרְעָה:

כְּרַחֵם אָב עַל־בְּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשׁוּבֵנוּ לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סלח

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם וז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) ישעיה נה ו: (ט) מלאכי ג ז: (י) יונה ג
 ט: (כ) יואל ב יד: (ל) שם יג: (מ) תהלים קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח: (ע) שם פד
 יג: (פ) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

(3) כשואמרים סליחות באמצע סדר התפילה מתחילים מכאן.

סָלַח־נָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסֵדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הָטַה אֱלֹהֵי אֲזִנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי אֵל עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי אֲשֶׁמְעָה, אֲדַנִּי אֲסַלַּחְתָּה,
 אֲדַנִּי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֵת יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדַרְשׁוֹ קִדְמָתִי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לִכְפֹּר כִּי
 כַּתוּלַע נֹאדְמָתִי. גִּלְגַּל הַלֵּב טִמְטֵם וּכְיִשָּׁן גִּרְדָּמָתִי.
 כְּמַעַט בְּסֶדוּם הָיִיתִי וְלַעֲמוּדָה דְּמִיתִי: דְּמִיתִי לְסוֹטָה פְּרוּעָה
 מִנְּאֻפֶת וַחֲלָלָה. הָיִיתִי כְּבָגֵד עֲדִים, וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים
 מִגִּדְלָתָה. וַחֲסַרְתִּי מִפְּגִיעַ וְיוֹדַע אֵין לְפַלְלָה. רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה
 כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה: זוֹלָלָה כְּבוּדָה נִהְפְּכָה בְּיַד מִנְּאֵל. חָנַם נִמְכְּרָה
 לְצַמִּיתָת וְאֵין גּוֹאֵל. טָבַע נְכוֹן וְנִשְׂא וַחֲרַב אֲרִיאֵל. הִשְׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים וְלִמְשַׁפָּה עַד
 מָתִי. כְּאַרְבֶּה רַבּוֹ עוֹרְקִי וְעֲצָמוֹ מִצַּמִּיתִי. לֵלֵב בְּשׁוּמֵי
 הַרְיוֹסוֹתֵי חֲרָבוֹתֵי וְשׁוּמָמוֹתֵי. וְתִבְחַר מַחֲנֵק נִפְשֵׁי מוֹת
 מַעֲצָמוֹתֵי: מַעֲצָמוֹתֵי הַמְּפַצְחוֹת וְהַמְּפַלְחוֹת מִמְּכַעֲסִיךָ
 וּמִמְזַעֲמִיךָ. נֹאמְתִי גִלְאִיתִי גִשׁוּא חֲרוֹנְךָ וְנַעֲמָךָ. שִׁים לֵב
 לְגֹאֹל חַיִּת גְּעִימָךָ. כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ: עַמְּךָ
 זְרוִיִים פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פִּקְדוֹךָ בְּצַר פְּתַדוֹךָ בְּמַעַשׂ
 וּבְמַחֲשָׁבוֹת. צְלוּל זְרוֹן, הַעֲבַר וּרְפֵא מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׁמַעָה
 בְּקוֹלֵנוּ תְהַיִּינָה אֲזִנְךָ קִשְׁבוֹת: קִשְׁבוֹת תְהַיִּינָה אֲזִנְךָ לְשַׁפָּךָ
 שִׁיחֲנוּ. רוֹן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל כְּרִיחַ נִיחוּחֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מִגִּנְנוּ וּבָךְ

מבמהנו

תו"א א) במדבר יד יט: ב) שם כ: ג) דניאל ט יח"ט: ד) ע"פ ישעיה נה ו: ה) שם א ט (בשינוי):
 ו) ע"פ שם סד ה: ז) שם ט ד (בשינוי): ח) איכה א יא: ט) ישעיה כט א: י) איכה ב
 א: כ) ישעיה מב כד (בשינוי): ל) תהלים סט ה: מ) איוב ז טו (בשינוי): נ) ישעיה א יד:
 ס) דניאל ט יט: ע) ישעיה כו טז (בשינוי): פ) תהלים קל ב (בשינוי):

מבטחנו. כִּי־שִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנִּיחֵנוּ: תַּנִּיחֵנוּ אֲדוֹן זֶה
בְּמַה שָּׁנִים לְמָה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלִכְלָמָה. יֵאֲמֵן
וַיּוֹחַשׁ הַמְּבַטֵּחַ שֶׁהַבְּטָחָה לְשׂוֹמְמָה. אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת
נִמְטַעְתִּי הַנְּשַׁמָּה: הַנְּשַׁמָּה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וּתְכוּנְנָה.
שְׁמַע יְהוָה חֲנוּנָה כִּי בָּא עֵת לְחַנּוּנָה. חֲזֹק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצַל יָדְךָ
לְגוֹנְנָה. וּפְדוּנֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִדוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבֵּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְתָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּחֲלָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאָנוּ. מְחַלֵּלָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חַסֵּד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעֲזוּ, בִּקְשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהוּ
בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אֲוֹן מִחֲשַׁבְתּוֹ וַיִּשָּׁב

אל

(* נ"א: ז"ה.

תו"א א) ירמיה יד ט (בשינוי): ב) דברים כח לו: ג) יחזקאל לו לו: ד) ע"פ תהלים קב יד:
ה) ישעיה נא יא: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי):
ט) ראה ראש השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם וז: ל) שם ט: מ) תהלים פו ה: נ) שם
קה ד. דברי הימים א טז יא: ס) ישעיה נה וז:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וּירַחֲמֵנו וְאֱלֹהֵינוּ בִּירְבֵּה לְסִלּוּחַ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֹנֶךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַבְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנָבִילָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדְּךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי כַּדְּבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעְהָ, אֲדַנִּי | סִלַּחְהָ,
אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבֵלָה נַפְשִׁי וְחַשְׁךָ תִּאֲרִי. בֵּית תִּפְאָרְתִּי כַּנֶּשֶׁף בּוֹ הָאָרִי.
גַּם פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עֲזָבוּ וּשְׂאֵרֵי דוֹעֲכֹו כְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה
בְּתִשְׁרִי: הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַיְדוּדָנִים שְׁטַפּוּנוּ בְּדִלְקָם. וּבְסֹסוּ מִקְדָּשׁ
וּבְזוּזוּ חִלְקָם. וְקִנִּי שְׂאֵרִית אֲשֶׁר פָּלְטוּ מִיּוֹם נִקְם. חֲבָלוֹ עַתָּה
בְּיוֹם צוּם גְּדֻלָּתָהּ בֵּן אַחִיקָם: טוֹרְפוּ דִלְת עַם־הָאָרֶץ. יִתֵּר הַגִּזְמוֹ
אֲכַל הָאֲרֶבֶה בְּמַרְץ. פֹּרְמִים וַיּוֹגְבִים פִּקְדוֹת מִרְגִּזֵי הָאָרֶץ.
לִהְיוּ וְלֹא הָיָה בָם גְּלוּד־גְּדֵר וְעוֹמֵד בַּפָּרְץ: מָה אֶסְפֵּר וְאֲנַחְוֹתִי
עֲצוּמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי וּמִקְהִלוֹתִי עֲנוּמוֹת. שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ
מִיְקוֹד אֵשׁ לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִתְשׂוּ בַחֲמוֹת:
פָּנֶיךָ עַד מָתִי מִנּוּ תִסְתִּיר. צַעֲקוֹתֵנוּ שְׁמַע וְאַסִּירֵנוּ תִתִּיר.

קדוש

(* נ"א: נשךך ביד.

תו"א (א) הושע יד ב: (ב) תהלים קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) במדבר יד יט: (ח) שם כ: ט) דניאל ט יח-יט: י) ע"פ ישעיה סד י: (כ) ראה ראש השנה
יח, ב. ועיין נו"כ השו"ע או"ח סימן תקמט סעיף א: (ל) תהלים קכד ה: (מ) ע"פ ישעיה סג
יח: (נ) ע"פ שם ד: (ס) מלכים ב כד יד: (ע) יואל א ד: (פ) ע"פ ירמיה נב טז: (צ) ישעיה יד
טז: (ק) יחזקאל כב ל: (ר) איוב י א: (ש) ע"פ ישעיה י טז: (ת) ע"פ תהלים יג ב:

קדוש ביטה כי אין בעדנו מעתיר. ראה בדלותנו ושכחך בפה
 נבתיר: שדדנו מדור לדור ומקץ לקץ. שורש צפע מעופף
 אותנו עוקץ. תקיף, למשפטנו הער והקץ. תכפר לעונותינו
 ותאמר קץ:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
 עשרה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלכנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלה, ורחימך לכל־קראיך:

דִּרְשׁוּ יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: שובו בנים שובבים
 ארפה משובתיכם הננו אתנו קִדְּ בִּי אֶתְּהָ יהוה אלהינו:
 שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונה:

בְּרַחֵם אֵב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
 על־עמך ברבתיך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו

אלקי

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
 יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם וז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) ישעיה נה ו: י) ירמיה
 ג כב: כ) הושע יד ב: ל) תהלים קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בשם כה: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אמנת מאז ארשת נלב שפתים. בתפלה ובתחנון דפוק שערי
דלתים. גשתנו עדיך בזריות ולא בעצלתיים. דחות
רוע פורעניות המתרגשות לעתותים: הננו אתאנו לך בשברון
רוח ודבאות לב. ודות לפניך כלפתול ועקשות לב. זה חוקר
לכבות הרופא לשבורי לב. חדש רוח נכון בקרבנו וברא לנו
טהור לב: טכסת מקדם אלו ימים עשרה. יחיד גם לשוב
ולמצא כפרה. בליהשנה בלה לרבים מסורה. לשוע ולענות
בכלעת צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיים מוחלין לו.
נזאש ולא שב אין תקנה לעולו. סדר וערך בליאלי נביות
להועילו. עותר וצועק ואין שומע לו: פגיעת הרבים והיחיד
כה לבד עולה. צור פי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון
והמציאנו מחילה. רצנו בקרבן כליל ועולה: שפוט תשפוט
אותנו ברחמנות וחמלה. בניה יחוסיה לקוחים לך לסגלה.
יוקש מרים יצלל במצולה. נצח יהללה בכלמיני תהלה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אורך ואמתך שלח. אמוניך בטוב הצלח. בראתה יהוה טוב
וסלח: ביטה בענוי נפש. בטובה הוציאנו לחופש.
כראו מים עדנפש: געיותינו יהיו נקשבים. גלותנו השב
לישובים. לייגרים אנחנו ותושבים: דפקנו דלתיה לתמוד.
דבקנו אליך לצמוד. פי דלנו מאד: הליצונו זדים במצרינו.
הציילנו ונודך צורנו. כי הושעתנו מצרינו: זרויך מוחלים
לעודדם. זכם ביראתך לסעדם. ביזה בליהאדם: חקות
העמים תהו. חשוקיה אחריה ינהו. בייחנון ורחום הוא: מירתך

הושמה

ת"א א) תהלים פד יג: ב) שם כ י: ג) ישעיה נו יט: ד) ירמיה ג כב: ה) תהלים קמו ג: ו) ע"פ
שם נא יב: ז) ראש השנה יח, א: ח) ע"פ ירושלמי ברכות ד, ג: ט) ראש השנה יז, ב:
י) ישעיה ס ז: כ) ברכות מח, ב: ל) תהלים נא כא (בשינוי): מ) שם מג ג (בשינוי): נ) שם
פו ה (בשינוי): ס) שם סט ב: ע) דברי הימים א כט טו (בשינוי): פ) תהלים עט ח: צ) שם
קט נא (בשינוי): ק) שם מד ח: ר) קהלת יב יג: ש) ירמיה י ג: ת) יואל ב יג:

הושמה לעיים. טיבה בחומות בנויים. בייטוב חסדך מחיים:
 יגעתו ואשיחה במעני. יבוש ויכלם מעני. ביייעשה יהוה דין
 עני: כבדו שפתי קמי. בלחיום מזעימי. כי כלו בעשן ימי:
 קהם ישיב בפעלם. לעמו ילמד להועילם. כי לא יזנח לעולם:
 מרחמו יתן מאויו. ממנו יסיר דפיו. כי מהטובו ומהיפיו:
 נשמות הושטו ערי. נברים באו שערי. כי נשאתי חרפת
 נעורי: שוש אשיש עריך. שית לענות גאולך. כי שמחתני
 יהוה בפעלך: עזו נורא ואיום. עתה המציאנו פדיום. בייעלך
 הורגנו בלחיום: פנה דרך עקוב. פאר הלולך לנקוב. בייפדה
 יהוה אתיעקב: צריך לכלות בחרץ. צפה משמי ערץ. כי צל
 ימינו עליארץ: קרב קץ עדני. קול להשמיע לעוני. כי קרוב
 יום יהוה: רם, זרועה תראה. רעיתך פנים התראה. בייירם
 יהוה ושפל יראה: שמע קול תחנוני. שועתי תעלה למעוני.
 כי שומע אל אביונים יהוה: תחן בתודה תרצה. תאמר לעמך
 אתרצה. כי תורה מאתי תצא: שקל מאזנים יכבש. עוז נצח
 יעטה וילבש. כי הוא יכאיב ויחבש:

אלהינו ואלהי אבותינו:

תשוב תרחמנו שוב שבותינו בנאמך. שוב בקדם חדש חבת
 לאמך. רחק רוגו וקרוב שוך זעמך. שוב מחרון אפך
 והנחם עליהרעה לעמך: קבץ ובקש אוברות וחוק נחלתך.
 צאן ההרגה והגזו ברחלותך. פשע אם רב בבני מחילתך.
 שוב למען עבדך שבטי נחלתך: עון אבותינו הטעינו ובוטר
 הטעימנו. ספרעל השקנו הלעינו והזעימנו. נא פאז בשכן
 יחד הנעימנו. שובנו אלהי ישענו והפר בעסך עמנו: מאוס לא
 מאסת חוסך מעידך. לוקים פסורח ולהתמרח שבך עדיך.

בעם

תו"א (א) תהלים סג ד: (ב) ע"פ שם לה ד: (ג) שם קמ יג: (ד) איכה ג סב: (ה) ע"פ תהלים קב
 ד: (ו) איכה שם לא: (ז) זכריה ט יז: (ח) ע"פ עובדיה פסוק יא: (ט) ירמיה לא יח: (י) ישעיה
 סא י: (כ) תהלים צב ה: (ל) שם כד ח: (מ) חבקוק א ז (בשינוי): (נ) תהלים מד כג: (ס) ירמיה
 לא י: (ע) איוב ח ט: (פ) יואל א טו: (צ) תהלים קלח ו: (ק) שם כח ב: (ר) שם סט לד:
 (ש) ישעיה נא ד: (ת) איוב ה יח: (א) מיכה ז יט (בשינוי): (ב) ראה ירמיה ל ג: (ג) שמות לב
 יב: (ד) זכריה יא ד: (ה) ישעיה סג יז: (ו) זכריה יב ב: (ז) תהלים פה ה:

כעס לרצות כמדת יושר מעבדיך. שׁוּבָה יְהוָה עַד־מְתֵי וְהִנַּחֵם
עַל עֲבָדֶיךָ: יוֹם יוֹם נִצְפָה גִלְוֵי סוּדְךָ. טָמוּם וְעָמוּם וּכְלָה בְּשׁוֹר
חֲסִידֶיךָ. חֲרָפָה שְׁבָרָה לִבְנוֹ מְקוּיִם חֲסָדֶיךָ. שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה
נַפְשֵׁנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן חֲסָדֶךָ: זָנַחְנוּ וְנָחַשְׁבָנוּ עִם־יֹרְדֵי רֶגֶב. וַיְהִי
לְאֹכֵל בְּנוֹר וְשִׁיר וְעָגֵב. הַקְּוֹדְרִים בְּרָגָה וְתוֹדָה הִתְחַלְּךָ בְּשֹׁגֵב.
שׁוּבָה יְהוָה אֶת־שְׁבִיתֵנוּ בְּאִפְיָקִים בְּגִיב: דְּמָעָה לֶחֶם חוֹסֶיךָ
צוּרֵי אֶל. גּוֹאֵל אִיָּה בְּחֶרֶף צְרֵי אֶל. בְּחֻזּוֹן אִוּ בְּדַבְרָתְךָ לְיֹשְׁרֵי
אֶל. שׁוּבָה יְהוָה רַבּוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל: שְׁמָעָה יְהוָה הִטָּה אֲזִנֶּךָ
הַקְּשִׁיבָה. לְמַחְלֵי סְלַח־נָא סְלַח־תֵּי הַשִּׁיבָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ רַבּוּ
וּפְתַח־תָּה יִשְׂרָאֵל שׁוּבָה. הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם אָפֶס רַבַּע הַקֵּן. אֵהֵל יִשְׁבֵּן אִם רַקֵּן. אֵל נֹאבְדָה עַל בֵּן
יִשְׁלָנוּ אָב זֶקֶן: פָּנִים לוֹ תִכִּיר. וְצַדִּיקוֹ לְפָנֶיךָ נִזְכִּיר. צוּיֵתוֹ
קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ יִקְרֵי. וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר: רַץ אֶל־הַנֶּעַר
וְהַקְּדִישׁוֹ. וְנִפְשׁוֹ קִשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ. עֲטָרוֹ בְּעֵצִים וְאִשׁוֹ. וְנִזְר
אֶלְהִיו עַל־רֵאשׁוֹ: יְחִיד רַךְ הוֹקֵל בְּצַבִּי. עָנָה וְאָמַר אָבִי. הִנֵּה
הָאִשׁ וְהָעֵצִים נִבִּיא. וְתִשׁוּרָה אֵיךְ־לְהִבִּיא: מְלִין הַשִּׁיבוּ
מִלְּהַבְהִילוֹ. עָנָה אָבִיו וְאָמַר לוֹ. אֱלֹהִים יִרְאֶה־לוֹ. וַיֹּודַע יְהוָה
אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ: בְּמִצּוֹתֶיךָ שִׁנִּיתָם גְּזֻהִים. וְאַחֲרֶיךָ לֹא מְהַרְהָרִים.
חָשׂוּ מְאֹד גְּמַהֲרִים. עַל אַחַד הַהָרִים: רָאוּ אִשׁ תְּלוּלָה. מִהָרוּ
עֲצֵי עוֹלָה. יְחִיד בְּאֶהְבָּה כְּלוּלָה. יִשְׁרוּ בְּעַרְבָה מְסֻלָּה: רָאָה
יְחִיד בִּי הוּא הַשֵּׁת. נִם לְהוֹרוֹ הַמְּנַסָּה. אוֹתִי בְּכַבֵּשׁ תַּעֲשֶׂה.
לֹא־תַחַמֵּל וְלֹא־תִכְסֶּה: בִּי חַפֵּץ וְנִכְסוּף. לִבִּבִי לוֹ אֶחְשׁוּף. הָאִם
תִּמְנַעֵנִי סוּף. רוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֶלְיוֹ יֶאֱסֹף: יָדָיו וְרַגְלָיו עָקְדוּ. וְחָרְבוּ
עָלָיו

תו"א (א) תהלים צ יג: (ב) שם עט ב: (ג) שם סט כא (בשינוי): (ד) שם ו ה (בשינוי): (ה) ע"פ שם פח ה: (ו) איוב ל לא (בשינוי): (ז) תהלים קכו ד: (ח) במדבר י לו: (ט) תהלים יז א: (י) ע"פ דניאל ט יח: (כ) שם יט: (ל) במדבר יד יט: (מ) שם כ: (נ) ירמיה יד ז (בשינוי): (ס) הושע יד ב (בשינוי): (ע) איכה ה כא: (פ) יונה א יד (בשינוי): (צ) ע"פ בראשית מד כ: (ק) ע"פ דברים טז יט: (ר) בראשית כב ב: (ש) ע"פ ויקרא א טו: (ת) ע"פ בראשית מד ל: (א) ע"פ במדבר ו ז: (ב) בראשית כב ז: (ג) ע"פ שמואל-א ט ז: (ד) בראשית שם ח: (ה) ע"פ במדבר טז ה: (ו) בראשית שם ג: (ז) ישעיה מ ג: (ח) ע"פ דברים יג ט: (ט) איוב לד יד (בשינוי):

עָלוּ פֶקֶד. לְשׁוּמוֹ עַל עֵצִים שָׁקֵד. וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד:
 צוּאֵר פֶּשֶׁט מֵאֲלוֹי. וְאָבִיו נִגְשׁ אֲלוֹי. לְשַׁחֲטוּ לְשֵׁם בְּעָלוֹי. וְהִנֵּה
 יְהוָה נֹצֵב עָלוֹי: חָקֵר אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חָסָה.
 לָבוֹ אֶל־כַּפְּיוֹ נָשָׂא. וְיֵרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה: קָרָא
 לְמַרְחֵם מִשָּׁחַר. תְּמוּרַת בְּנֵי תַבְּחָר. הִנֵּה־אֵיל אַחֵר. וְעָשָׂה
 וְאֶל־תֵּאֵחֵר: חֲלִפֵי אֲזַכְּרֶתוּ. תַּבּוֹן הַקְּטָרְתוֹ. וְתַעֲלֶה תְּמַרְתוֹ.
 וְהִי־הוּא וְתְּמוּרַתוֹ: זָכוֹן לְפָנָיִךְ בִּשְׁחַק. לְעַד בְּסֶפֶר יוֹחֵק.
 בְּרִית עוֹלָם לֹא נִמְחַק. אֶת־אֲבֹרְהֵם וְאֶת־יִצְחָק: קוֹרְאִיךָ בָּאִים
 לְקוֹד. בְּצַדִּיק עֲקָדָה תִּשְׁקוֹד. צִאֲנֵךְ בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד. פְּנֵי
 הַצֹּאֵן אֶל־עֲקוֹד:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר
 עֲדִיךָ לְשׁוּבָה. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֲזוּ מֵאֲזוּ מִקְדָּם הַקְּדַמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הַמְּתַחַת עָרִין
 וַיִּסְוִי רְגוּבָה. גַּם לְכָל־הַשָּׁבִים צָרִי וּמֵרַפָּא חֲשׁוּבָה.
 דּוֹפְקֵי דְלְתִיךָ רִיקָם מְלַהֲשִׁיבָה:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

הֵן רֵאשׁ עֲפָרוֹת תַּבֵּל אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
 בְּמִצּוֹה קִלָּה וְאוֹתָהּ לֹא נָצָר. זַעֲמַת וְאַנְפַּת עָלוֹי
 שְׁנוּתָיו לְקָצָר. חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה וּכְאִישׁוֹן הַנָּצָר:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרְתוּ בְּנֵעַ וְנָדַר לְכַת פֶּה

וכה

תו"א (א) ויקרא ו ה: (ב) ע"פ בראשית כח יג: (ג) שם א לא: (ד) תהלים קי ג: (ה) בראשית כב יג: (ו) דניאל ט יט (בשינוי): (ז) ויקרא כו לג: (ח) ע"פ איוב יט כג: (ט) ע"פ שמות ב כד: (י) בראשית ל מ: (כ) ירמיה לא כא: (ל) איכה ה כא: (מ) ראה פסחים נד, א: (נ) משלי ח כו ורש"י: (ס) ראה בראשית רבה כב, יא: (ע) ראה עירובין יח, ב: (פ) ע"פ בראשית ד י: (צ) שם יב:

וכה. כָּעַת נָשָׁב אֵלַיךָ וְעֹזֵב רוּעַ דְּרָבֹנוּ. לְשִׁבְעָתַיִם
הַיָּאֲרָכָתוּ כָּל־מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהַבּוֹ:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

מְחַלְל יְצוּעֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז כַּמִּים. נָטְיוֹ רַגְלָיו
כַּמַּעַט לְוִלֵי שִׁפְךָ לֵב כַּמִּים. סָרַח גֹּזֵר אַרְיָה
בְּקַדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינַיִם. עֹנֹו הוֹדָה וְהִכְרַעְתּוֹ לְצַדִּיק
בְּמֵאוֹנִים:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בְּיַעֲמָרִי בְּרִשְׁעֵי. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חֲשַׁק
וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע. קָרַעַת גֹּזֵר דֵּינֹו בְּשׁוּבוֹ
מִלְּפִשְׁעֵי. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעֹזֵב וּבֶךְ נוֹשַׁע:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

לְשָׁנֵנוּ לְשׁוֹנָם כְּחֵץ, אֲנָשֵׁי עֵיר הַגְּדוֹלָה. שִׁגְיוֹנָם וּזְדוּנָם
רָבוּ עַד לְמַעְלָה. תַּתִּיךָ חֲזוֹן הַפִּיכָתָם אַחֲזוּם רַתַּת
וְחִלְחָלָה. תִּשׁוּבָה עֲשׂוּ כְּהוֹנֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ
נִתְקַבְּלָה:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

בְּזִמְזוּם כְּלִיֹּת וְלֵב נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה. יִדְעֵנוּ מִדַּע לְכַת בְּאַרְחַ

ישרה

תו"א (א) ראה בראשית רבה כב, יג: (ב) ע"פ ישעיה נה ז: (ג) ע"פ בראשית ד טו: (ד) ירמיה לא
כא: (ה) איכה ה כא: (ו) ע"פ בראשית מט ד: (ז) תהלים עג ב (בשינוי): (ח) בראשית שם ט:
(ט) ע"פ שם לח כא: (י) ע"פ שם כו: (כ) מלכים"א טז כט: (ל) איוב לד לו (בשינוי): (מ) ראה
מלכים"א כא כז"כט: (נ) משלי כח יג (בשינוי): (ס) ע"פ תהלים קמ ד: (ע) יונה א ב (בשינוי):
(פ) ירמיה יא כ: (צ) תהלים סה ז:

יְשָׁרָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם רַבּוּ בַפֶּשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַן

הַשִּׁיבֵנו עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּשׁוּרָה:

הוֹרִית דָּרְךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר עָרִיךְ לְשׁוֹבָה.
הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחַוְדַּעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹו שְׁכַתּוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵז וּפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סַלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אל

תו"א א) ע"פ ירמיה יד ז: ב) שם לא כא: ג) איכה ה כא: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם וז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: ל) שם קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח: ס) שם פד יג: ע) שם כ י:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲלֵת־זַכָּרְלָנוּ עֲנֹת רֵאשׁוּנִים, מִהָר יִקְדָּמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: הַטָּאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפְשַׁעֵינוּ אֲלֵת־זַכָּרְלָנוּ כַּחֲסֻדְךָ זַכָּרְלָנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסֻדְךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמּוֹת: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדָתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נִחְלָתְךָ, הַרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זָכוֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵת־שִׁפְחָ לְנִצַּח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהֶ: זָכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֶּן לְזִרְעֶכֶם וְנָחְלוּ לְעָלָם: זָכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֻקָּב, אֲלֵת־פָּנֶי אֱלֹהֵי־קָשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵר־שַׁעוֹ וְאֲלֵח־טָאוֹתוֹ: אֲלֵנָּא תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זָכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוּנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוּנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְךָ בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לְאִמָּאֵסְתֵיךָ וְלֹא־נִעְלַתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּךָ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׂבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שְׂפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׂבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׂפָתוֹב, אִם־יְהִיָּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פְשַׁעֵינוּ כְּעַב וְכַעֲנָן כְּמָה שְׂפָתוֹב, מַחֲתִי כְּעַב
פְּשַׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ: מַחֲה פְשַׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פְשַׁעֶיךָ לְמַעַנִי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשִׁלְג וְכַצֵּמֵר כְּמָה שְׂפָתוֹב,

לכו

תו"א (א) תהלים עט ח: (ב) שם כה ז (בשנינו'): (ג) שם ו: ד) שם קו ד (בשנינו'): (ה) שם עד ב:
(ו) שם עד יט: ז) שם קב יד: ח) שם קלו ז: ט) שמות לב יג: י) דברים ט כז: כ) במדבר
יב יא: ל) ויקרא כו מב: מ) שם מה: נ) שם מד: ס) דברים ל ג: ע) שם ד: פ) ישעיה מד
כב: צ) שם מג כה:

לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִי חַטָּאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְגַי יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדְמוּ כְּתוֹלַעַ בְּצִמְרֵי יְהוּי: זְרוּק עָלֵינוּ מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרָתֶם, מִכָּל טְמֵאֵתִיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבֵנוּ וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמַחְנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתִיחֶם וְזִבְחִיחֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־תְשׁוּבָתֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֱלֹהֵי־תְקַח מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־תְשׁוּבָתֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֱלֹהֵי־תְעֹזְבֵנוּ:
 אֱלֹהֵי־תְעֹזְבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי־תְרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אִתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמַרְיֵנוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיֵינוּ וְהִגִּינוּ לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אִתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֱלֹהֵי־תַעֲלֵם מִתְּחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עַרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ

ת"א א (א) ישעיה א יח: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דברים ד לא: (ד) שם ל ו: (ה) שם ד כט: (ו) ישעיה נו ז: (ז) איכה ה כא: (ח) תהלים נא יג (בשינוי): (ט) שם עא ט (בשינוי): (י) שם לח כב (בשינוי): (כ) שם פו יז (בשינוי): (ל) שם ה ב (בשינוי): (מ) שם יט טו (בשינוי): (נ) שם לח טז (בשינוי): (ס) שם פח ג (בשינוי): (ע) שם נה ב (בשינוי): (פ) ע"פ דברים כח נ: (צ) ע"פ שמות לד ט:
 הנהגות (1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מכאן עד ואנחנו הרשענו לקמן בעמ' הבא (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסָנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁנוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתֵעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבֵל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִינֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמְהָ. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁכְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטְאָנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵינוּ.
שָׁכְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, לְשִׁיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרוּקְתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִגְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דניאל

תו"א (א) יומא פז, ב (בשינוי): ב (תהלים קו: 1 ג) שם (בשינוי): ד) ע"פ שם קיט סט: ה) ע"פ שם לט: ו) איוב לג כז (בשינוי): ז) נחמיה ט לג: ח) ע"פ ישעיה כד יא: ט) איכה ה יז (בשינוי): י) ע"פ מלכים"א ח יג: כ) ע"פ תהלים סט כו: ל) ע"פ ישעיה יח ז: מ) איכה שם ח: נ) ע"פ שמואל"א טו יא: ס) תהלים יט יג: ע) יחזקאל לו כה: ההגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי). 2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע, פקח
עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה,
כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך
הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני הקשיבה ועשה,
אל־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: זאתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבו אבינו ואל תטושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען מודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שבינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה

למען

תו"א (א) דניאל י' י"א: (ב) שם ט יח"ט: (ג) עזרא ט' ו': (ד) נחמיה ט' יז': (ה) ירמיה נ' כ': (ו) דברים
ט' כו': (ז) דניאל שם ט (בשינוי): (ח) ע"פ שמות לד' ו': (ט) ירמיה יד' ז': (י) ישעיה כו' יט':
(כ) ע"פ דניאל שם טז. כד': (ל) תהלים כו' ח':
הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

לְמַעַן שְׁמֹמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחִוְדְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חָטְאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חֵי וְקִיָּם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעָסִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרְהֵם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹרֵת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּע אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מי

תו"א א) ע"פ יואל ב טז: ב) ע"פ ישעיה כח ט: ג) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ד) מלכים"א יח לו (בשנינו): ה) ישעיה סג טז: ו) ע"פ שם מג א: ז) שם מז ד: ח) דברים ז ט: ט) ע"פ איוב ח ו: י) דניאל ו כז (בשנינו): כ) תהלים קיט סח (בשנינו): ל) ע"פ שם קג יד: מ) ראה ברכות ז, א: נ) ע"פ ישעיה נט יז: ס) אבות ג, א: ע) ע"פ דברים שם כא: פ) ע"פ ישעיה לג ה: צ) ירושלמי ברכות ד, ג: ק) דברים לב ד: ר) ע"פ תהלים קמה יח: ש) ע"פ אבות ה, יא: ת) שמות לד ו: א) תהלים סט לד: ב) דברים כו ז: ג) בראשית כו כד: ד) ע"פ שם לא מב: ה) שם מט כד: ו) ע"פ ישעיה מט ח: ז) תהלים סח ו:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעַקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹבָח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתֵה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשֻׁעַ בִּירְחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחֻלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁת הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכִלְיָה־צַדִּיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלִי מֵאֵד נִפְלְאָה־נָא בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנַי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְקַי תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחַמְתְּךָ תִּסְרְנֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חַלְצֵה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּבְרָךְ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֵה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־צִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעֵתִי עַרְשֵׁי אִמְסָה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינֵי עֲתִיקָה בְּכַל־צוֹרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנִנְתִּי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אִבְי יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

מחי

תו"א א) ע"פ תענית טו, א: ב) דברים רבה ב, יא: ג) ראה דברים ט יט: ד) ראה סנהדרין פב, ב: ה) מלכים"ב ב כא"כב: ו) שם כ ב"י: ז) ראה דניאל ג כו"כו: ח) שם ו יז"כה: ט) שמואל"ב כד יד: י) שמות לד ו: כ) ירושלמי ברכות א, ה: ל) תהלים ו ב"א: הגהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מויאמר עד יבושו רגע (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

מַחֵי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַיֵּי עֲלְמָא. בְּרַא
בַּד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַפִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשֵׁינִי בְּגִידֵינִי מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּתָא. בְּמַטּוֹ
מְנַךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְיֵשִׁין. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלֵי. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְבַנְיֵי רַחֲמִים. הַבְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מְשַׁמְעֵי
תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע תַּפְלָה: מְשַׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְבַנְיֵי דְמַעָה. הַבְּנִיסוּ
דְּמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְכָּךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּנָה
וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מַלְכָּךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֶהְבְּתֶם וַיַּחֲיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מִתְחַנְּנִין. בְּכַר שַׁבְּיָא. דְּמִתְחַנְּנִין לְשַׁבּוּיָה. בְּלַהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
הַב לָן שְׂאֵלְתֵינוּ וּבַעוֹתֵינוּ דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מִתְחַנְּנִין. בְּעֲבָדָא דְּמִתְחַנְּנִין לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקוּ אֲנִי
וּבְחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשֵׁינִי מִעַקְתֵינוּ דְּנַפְיֵשִׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצִּינְךָ מָרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִזְרַתְךָ עִם אֲבִהְתָּנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחַדִּים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שומר

תו"א א) שמואל-א ב: ו; ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ג) קהלת רבה ז, טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) שמואל-ב ז כג: מ) ירמיה שם: נ) תהלים
קכא ד: ס) ירמיה לא ו: ע) דברים ו ד: פ) אסתר ג ח:

שומר גוי קדוש, שמור שארית עם קדוש, ואל יאבד גוי קדוש, המשלשים בשלש קדושות לקדוש:
מתרצה ברחמים, ומתפיים בתחנונים, התרצה והתפיים לדור עני,
כי אין עוזר:

אבינו מלפנו אבינו אתה: אבינו מלפנו אין לנו מלך אלא אתה:
אבינו מלפנו רחם עלינו: אבינו מלפנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד למען שמך הגדול והושיענו:

ואנחנו לא נדע מהנעשה, כי עליך עינינו: זכר רחמיה יהוה וחסדיה, כי מעולם המה: יהי חסדך יהוה עלינו, כאשר יחלנו לך: אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיה, כי דלוננו מאד: חננו יהוה חננו, בירב שבענו בון: ברנו רחם תזפור: ברנו עקדה תזפור: ברנו תמימות תזפור: ברנו אהבה תזפור: יהוה הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו: כיהוא ידע יצרנו, זכור כיעפר אנחנו: עזרנו אלהי ישענו על־דבר כבוד־שמך, והצילנו וכפר על־חטאתינו למען שמך:

תגדל ויתקדש שמה רבא. אמן: בעלמא די ברא ברעותה וימליך מלכותה, ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. אמן: וביומיו ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך

תו"א א) ע"פ שמות יט ו: ב) דברים ז ו: ג) רי"ף תענית ו, א: ד) תענית כה, ב: ה) דברי הימים-ב כ יב: ו) תהלים כה ו: ז) שם לג כב: ח) שם עט ח: ט) שם קכג ג: י) חבקוק ג ב: כ) תהלים כ י: ל) שם קג יד: מ) שם עט ט:
הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה אומרים "אבינו מלכנו הארוך" ובסיום חצי קדיש (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).
2) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָּא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,

דְּאָמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי

בְּשָׁמַיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שָׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) איוב כה ב (בשינוי):

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה השלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.

השלום - לשמאל המתפלל. במדומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע

(מנהגי הרבי).